

Linh hoạt thích ứng để phục hồi, phát triển kinh tế-xã hội

11:51 21/10/2021

Các chuyên gia tài chính, kinh tế đều nhận định: Chính phủ đã chuyển hướng rất kịp thời, linh hoạt từ chủ trương "Zero Covid-19" sang thích ứng an toàn, linh hoạt để nỗ lực đạt được 2 mục tiêu là kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19 và phát triển kinh tế-xã hội (KT-XH).

Cần nhắc các kịch bản, lộ trình để hướng tới phục hồi và phát triển kinh tế

TS Cấn Văn Lực, Chuyên gia kinh tế trưởng BIDV, thành viên Hội đồng Tư vấn chính sách tài chính-tiền tệ quốc gia cho rằng Báo cáo kết quả phát triển KT-XH năm 2021, dự kiến kế hoạch phát triển KT-XH năm 2022 mà Thủ tướng Chính phủ trình trước Quốc hội sáng nay 20/10 đã mô tả sát với thực tiễn đang diễn ra đối với nền KT-XH của thế giới cũng như của Việt Nam, trong đó nhìn nhận cả những mặt làm được, những mặt chưa làm được, đặc biệt đã đưa những giải pháp trọng tâm để giải quyết những hạn chế, khó khăn còn tồn tại hiện nay, nhất là liên quan đến phòng chống dịch bệnh và phát triển KT-XH từ nay đến cuối năm và cả năm sau 2022.

TS. Cấn Văn Lực, Chuyên gia kinh tế trưởng BIDV: Chúng ta vẫn phải chấp nhận mức độ nợ công, tăng khả năng tiếp cận vốn ở mức độ phù hợp để giúp cho nền kinh tế sớm phục hồi năm nay và năm tới. Ảnh: VGP/Giang Oanh

Chính phủ đã hướng tới “mục tiêu kép”, song cũng lắng nghe, cân nhắc với tinh thần cầu thị những đề xuất mới, như đề xuất cho phép các nhà máy trong khu công nghiệp duy trì sản xuất trong điều kiện bảo đảm phòng chống dịch, đề xuất cho phép doanh nghiệp chủ động nhập vaccine... Nhờ đó, Chính phủ và nhiều ngành, địa phương đã có điều kiện để cân nhắc tích cực hơn các kịch bản, lộ trình và biện pháp mở cửa trở lại nền kinh tế, hướng tới phục hồi và phát triển kinh tế trong trạng thái bình thường mới.

Theo TS. Tô Hoài Nam, Phó Chủ tịch Thường trực kiêm Tổng thư ký Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam, sau gần 2 năm ứng phó với đại dịch Covid-19, nước ta đã đạt được nhiều kết quả quan trọng trong công tác phòng chống dịch. Tuy nhiên, khi biến chủng Delta xuất hiện, không chỉ Việt Nam mà nhiều nước trên thế giới cũng bất ngờ và bị ảnh hưởng tiêu cực.

“Đợt dịch thứ 4 bùng phát, chúng ta đã phản ứng khẩn trương. Do tâm lý nên nhiều người dân, doanh nghiệp chọn “ngủ đông” hay tạm dừng các hoạt động... Tuy nhiên, Chính phủ đã chuyển hướng rất kịp thời từ chủ trương "Zero Covid-19" sang thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19. Điều này đã thể hiện rất rõ ở Nghị quyết 128. Tôi nghĩ rằng thích ứng linh hoạt, sống chung với Covid-19 một cách chủ động, khoa học, cũng có thể hiểu là chiến thắng dịch bệnh”, TS. Tô Hoài Nam cho hay.

TS. Tô Hoài Nam, Phó Chủ tịch Thường trực kiêm Tổng thư ký Hiệp hội DNVVN Việt Nam: Chúng ta cần tạo việc làm cho người lao động, tạo các nền tảng, động lực cho tăng trưởng kinh tế. Ảnh: VGP/Thu Giang

Đánh giá Nghị quyết 128 là sự chuyển hướng tích cực, theo TS. Tô Hoài Nam, Nghị quyết này đã đưa ra những nguyên tắc quan trọng để các Bộ, ngành, địa phương có văn bản hướng dẫn cụ thể nhưng vẫn phải bảo đảm sự thống nhất.

Thực tế đã có nhiều tín hiệu lạc quan trong những ngày vừa qua. Mới đây khi Nam Định, Phú Thọ xuất hiện nhiều ca nhiễm Covid-19, chúng ta đã có thái độ bình tĩnh hơn nhưng vẫn không chủ quan trong ứng phó, xử lý tình huống. Cùng với đó, số ca nhiễm giảm, tỷ lệ tiêm vaccine tăng lên...

“Trong những thành công chung của cả hệ thống chính trị, vai trò của Chính phủ là quan trọng nhất, dưới góc độ là cơ quan tổ chức, chỉ đạo điều hành”, TS. Tô Hoài Nam nói.

Đánh giá các gói hỗ trợ an sinh xã hội, kinh tế là tương đối rõ ràng, đúng hướng, TS. Tô Hoài Nam cho hay, trong bối cảnh dịch Covid-19, Chính phủ đã có nhiều chính sách khác nhau nhưng cùng mục tiêu hỗ trợ cho người dân, người lao động gặp khó khăn, hỗ trợ doanh nghiệp thông qua việc miễn giảm, hoãn các loại phí thuế, cung cấp các khoản vay bảo lãnh, tín dụng, giảm giá điện, nước... để duy trì sự tồn tại của các doanh nghiệp, giảm thiểu lao động thất nghiệp. Việc xác định các đối tượng được hỗ trợ cũng nhận được sự đồng thuận cao trong cộng đồng doanh nghiệp, người dân, các chuyên gia và cả các cơ quan nhà nước.

PGS.TS Đinh Trọng Thịnh, giảng viên cao cấp Học viện Tài chính đánh giá, bản Báo cáo kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội năm 2021; dự kiến kế hoạch phát triển KT-XH năm 2022 cho thấy, năm 2021 chúng ta gặp nhiều khó khăn, đặc biệt là đại dịch Covid-19 lần thứ 4 bùng phát mạnh mẽ ở trong nước cũng như khu vực. Tuy nhiên nền kinh tế Việt Nam đã đạt được 8/12 chỉ tiêu chủ yếu đề ra, chỉ có 4 chỉ tiêu chưa đạt được.

Cũng từ báo cáo này, chúng ta nhìn rõ hơn những chỉ đạo, điều hành sâu sát từ Chính phủ, đặc biệt trong công tác phòng, chống dịch Covid-19; sự quyết tâm, những biện pháp mà Chính phủ, cơ quan quản lý Nhà nước đưa ra đã đạt được hiệu quả cả về mặt xã hội và bảo đảm an toàn nền kinh tế trong thời gian một năm qua. Báo cáo đã đánh giá được hết những khó khăn, sự nỗ lực, quyết tâm của Chính phủ, của các tỉnh, thành phố, sự phối kết hợp giữa các Bộ, ngành và địa phương trong việc phòng, chống dịch Covid-19, để đạt được những nỗ lực lớn trong phòng chống và vượt qua dịch bệnh.

Qua đây cũng nhìn thấy được sự quyết tâm, định hướng từ việc chủ yếu chống dịch, ngăn ngừa lây lan dịch bệnh sang việc đẩy mạnh tiêm chủng; từ đó có sự chuyển hướng sang linh hoạt, chủ động, thích ứng với điều kiện, hoàn cảnh của nền kinh tế cũng như thích ứng với dịch bệnh nhằm đạt được 2 mục tiêu, vừa phòng, chống dịch bệnh, vừa bảo đảm an toàn tính mạng cho người dân, đồng thời bảo đảm sự ổn định, tăng trưởng của nền kinh tế.

PGS.TS Đinh Trọng Thịnh, giảng viên cao cấp Học viện Tài chính: Để đạt được những mức tăng trưởng và chỉ tiêu đề ra đòi hỏi sự nỗ lực cố

gắng của Chính phủ cũng như toàn bộ hệ thống chính trị. Ảnh:
VGP/Kim Liên

Gợi ý những giải pháp về chính sách tiền tệ và tài khóa cho năm 2022 và những năm tiếp theo

Trong bối cảnh dịch Covid-19 còn diễn biến phức tạp với những thay đổi khó lường, Việt Nam cũng như nhiều quốc gia đã lựa chọn sống chung với dịch bệnh. Để nền kinh tế phát triển ổn định trong tình hình phức tạp này, ông Cấn Văn Lực gợi ý 4 vấn đề Việt Nam cần lưu ý về chính sách tài khóa và tiền tệ năm 2022. Thứ nhất, Việt Nam đã ban hành tương đối đầy đủ, toàn diện các cơ chế, chính sách, chiến lược về phòng chống dịch, nhất là Nghị quyết 105/NQ-CP và Nghị quyết 128/NQ-CP. Vì thế, sắp tới các Bộ, ngành, địa phương triển khai như thế nào để đạt được hiệu quả mà các Nghị quyết đã nêu ra.

Thứ hai, khi đưa ra các cơ chế, chúng ta cần phải lồng ghép chương trình phòng chống dịch Covid-19 với phục hồi, thúc đẩy KT-XH của năm tới và những năm tiếp theo.

Thứ ba, mặc dù chúng ta đã ban hành nhiều chính sách tài khóa và tiền tệ để hỗ trợ người dân, doanh nghiệp và địa phương, nhưng cần phải cân bằng hơn. Nghĩa là chúng ta vẫn còn dư địa về tài khóa và tài chính để tiếp tục triển khai. Ở giai đoạn hiện nay, chúng ta vẫn phải chấp nhận mức độ nợ công, thâm hụt ngân sách, tăng khả năng tiếp cận vốn ở mức độ phù hợp để giúp cho nền kinh tế sớm phục hồi năm nay và năm tới. Và từ năm 2023 trở đi, chúng ta sẽ quay trở lại quỹ đạo để kiểm soát những cán cân lớn này ổn định và phát triển tốt hơn.

“Cuối cùng, cần phải tranh thủ được cơ hội (như liên quan đến việc Việt Nam đã ký kết các FTA, thực hiện chuyển đổi số, thúc đẩy xuất khẩu, thu hút dòng vốn đầu tư...) để cơ cấu lại nền kinh tế, cải thiện hơn nữa môi trường đầu tư kinh doanh, làm cơ sở cho phục hồi và phát triển KT-XH cuối năm và những năm tới”, ông Lực cho biết.

Liên quan đến việc thực hiện tốt Nghị quyết 128, ông Tô Hoài Nam cho rằng chúng ta cần xây dựng kế hoạch chuyển dần mục tiêu “phải tăng trưởng kinh tế” sang mục tiêu “giữ ổn định vĩ mô”, tạo việc làm cho người lao động, cũng như tạo các nền tảng, động lực cho tăng trưởng kinh tế.

“Covid-19 đã tác động bất lợi đến khoảng 30 triệu lao động. Vấn đề việc làm liên quan đến bài toán an sinh, trật tự an toàn xã hội. Nếu trẻ mục tiêu này sẽ có những tác động tiêu cực lớn”, ông Tô Hoài Nam cho hay.

Bên cạnh đó, trong một số trường hợp, không nên quá chú trọng “một mũi tên phải trúng nhiều đích”. Đơn cử như trong việc hỗ trợ cho người có thu nhập thấp, mất việc làm, người lao động, người yếu thế, cần giảm bớt thủ tục hành chính để hỗ trợ nhanh nhất, nhiều nhất, chấp nhận một tỷ lệ rủi ro nhất định. Bởi các thủ tục hành chính hướng đến mục tiêu sàng lọc những trường hợp không đủ tiêu chuẩn, những kẻ trục lợi. Nhưng nếu quá coi trọng vấn đề đó thì lại xảy ra việc hỗ trợ không kịp thời. “Đối với kẻ trục lợi thì khung pháp lý của chúng ta đã có và họ sẽ bị xử lý”, ông Nam nêu quan điểm.

Ngoài ra, Chính phủ tiếp tục hoàn thiện thể chế kinh doanh trong tình hình mới để doanh nghiệp có thể yên tâm hoạt động, tránh tình trạng ở ‘đâu đó’ lạm quyền, đưa ra các quy định vượt các nguyên tắc của Chính phủ.

Đồng thời cần tính toán gói kích cầu, tăng cường đầu tư công. Trong đó, đầu tư công có trọng tâm, trọng điểm, đặc biệt ở lĩnh vực nông nghiệp, thủy sản, du lịch, chế biến chế tạo, các hạ tầng giao thông, thủy lợi, nông thôn... Bởi lĩnh vực nông nghiệp, thủy sản có hiệu ứng liên kết cao, do đó sẽ có nhiều ngành nghề được hưởng lợi, giải phóng sức sản xuất cho doanh nghiệp nội địa.

Đánh giá về 16 chỉ tiêu được đưa ra trong kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội năm 2022, ông Đinh Trọng Thịnh cho rằng, những chỉ tiêu được Chính phủ đưa ra rõ ràng nằm trong khả năng có thể thực hiện của nền kinh tế, nếu như không có những gì đó đột biến xảy ra. Tuy nhiên, để đạt được những mức tăng trưởng và chỉ tiêu đề ra cũng đòi hỏi sự nỗ lực cố gắng của Chính phủ cũng như toàn bộ hệ thống chính trị trong việc khôi phục, phát triển kinh tế; từ đó tạo đà tăng trưởng trong những năm tiếp theo, cố gắng đạt được mục tiêu mà Đại hội Đảng lần thứ XIII đã đề ra.

Cũng theo ông Thịnh, 12 nhiệm vụ và giải pháp được nêu ra trong Báo cáo mặc dù rất ngắn gọn nhưng đã thể hiện tương đối đầy đủ, hoàn chỉnh và bảo đảm tương đối đồng bộ, thống nhất để từ đó các địa phương và ban, ngành có thể thực thi tốt.

Theo CP